

En sminket affære

En forundret teenagers første møde med antropologien og TV-mediet. Historien om hvordan et mærkeligt tabu blev set i friske, moderigtige farver.

af Andreas Lloyd, 4. semester

Min første oplevelse med utidig antropologi – ja, måske med antropologi i det hele taget – var i det tidlige vår år 1999. Jeg var midt i mit 3. år på gymnasiet og var plaget af mange store spørgsmål efterfulgt af en del mindre. Et af disse mindre spørgsmål gik jeg dog et skridt videre med. På den tid kørte der et ungdomsprogram på DR2 ved navn UFO, som var et forbrugerprogram, der skulle være ung på den friske måde. Da de var så friske, tænkte jeg,

at de var klar på et forslag til en ny trend, og her tænkte jeg, at jeg kunne få svar på mit spørgsmål og samtidig få pigerne til ændre stil til det bedre. Sagen var den, at jeg undrede mig over pigers brug af makeup. Siden har jeg lært at kalde dette for den antropologiske forbløffelse. Men det var, hvad det var. Sagen var klar: Jeg skrev en e-mail til programmet, og sandelig om de ikke svarede. De syntes det lød interessant og ville gerne have mig med i et af deres programmer. Dog mente de, at det ville være bedre, hvis jeg formulerede det som en klage istedet for et forslag til en trend, for de ville gerne promovere deres nye indslag - belejligt nok kaldet Klagemuren. Jeg var fuldstændig ligeglad med, hvad de ville kalde det. Jeg var så forbløffet over, at en enkelt e-mail, og senere et telefonopkald, var alt, hvad jeg skulle gøre for at komme på – nå ja, hvis ikke landsdækkende TV, så i hvert fald DR2.

Jeg ringede til min kontaktperson på programmet – jeg tror hun hed Ulla

– og forhørte mig om hvad de ville have mig til. Noget af det første hun bad mig om, var at give hende mit nummer, så hun kunne være sikker på, at jeg ikke var ude på spas. Derefter ringede hun mig op og forhørte mig nærmere om mine holdninger, som nærmest præcist kom til udtryk i den e-mail, jeg skrev.

Vi aftalte snart efter en dag, hvor de ville komme og optage mig og mine holdninger.

Vi tager den lige en gang til...

Den store dag oprandt. Interviewet fandt sted. Jeg fyrede alle mine guld-korn af over flere omgange med forskellig lyssætning fri for det ene og det andet lydproblem. Ulla (?) havde endvidere fundet på, at vi skulle ned i den lokale gågade (i Randers) og konfrontere nogle makeup-bærende piger og deres forhold til makeup-pen.

Allerede her har vi en form for offensiv antropologi. Jeg var forbløffet over de indfødtes adfærd. Nu skulle de konfronteres med den. Jeg ville

egentlig helst have lånt en mikrofon, som jeg kunne stikke op i ansigtet på de uheldige piger i en slags revolverantropologi, men det blev ikke til noget, da jeg fik at vide, at "det kræver en vis øvelse at huske at flytte mikrofonen alt efter hvem, der snakker." I stedet stod jeg med en kameramand over den ene skulder og en lydmand over den anden med en gigantisk ulden mikrofon-på-en-stang. At skulle fange inform-

anter på åben gade med sådan en opsætning er ikke så nemt endda. Og når vi endelig fik fat i nogen og havde fået en diskussion i gang, så kom der gerne en bil forbi, så lydmanden ærgerligt prikkede mig på skulderen og gjorde tegn til, at vi skulle begynde igen.

Empiri?

Men noget fik vi da ned på bånd: Nogle mente, at det var den værste gang hø de hidtil havde hørt. Andre lod til at forstå, at det ikke var en kritik af dem og blev derimod smigrede. Den typiske forklaring lød, at de ikke brugte makeup for mændenes skyld, nej det var nærmest en egoforstærkende hobby, som de syntes gjorde dem kønnere og mere kvindelige, og så kunne mændene rende og hoppe. Andre mente, at makeup viste, hvornår de mente, noget var en særlig lejlighed. Det var dem, som ikke gik med makeup til hverdag, men som gjorde det, når lejligheden bød det (ifølge dem selv, altså). F.eks. var der en pige, som netop havde været oppe

Hej UFO

Jeg kunne godt tænke mig, at den nye, fede trend skulle være at lade være med at bruge make up. For mig at se er det tåbeligt for piger at male sig selv i ansigtet. Make-up, der går under betegnelser som krigsmaling, luderkrudt osv. virker for mig at se overflødigt. Make-up er bare en trend fra tidligere tider, der nægter at dø. Hvis piger er naturligt smukke, så behøver de ikke make-uppen*, hvis pigerne er grimme, så vil make-uppen blot få dem til at ligne ludere. Egentlig mistænker jeg pigerne for at bruge make-uppen som en maske til at være en person som ~~de slet~~ ikke er, og måske er det da godt i ny og næ, hvis man trænger til at slippe væk fra sit almindelige sig selv og udfordre sig selv på en ny måde. Hvis man vil være spændende og anderledes, så bør man ellers ikke gøre det igennem sin make-up, men i stedet gennem sin adfærd, eller hvordan man nu udtrykker sig selv. Måske sådan som jeg gør nu. Ja, også selvom jeg ikke er en pige...

Make-up virker i mine øjne (uh, det er måske en skidt formulering...), som et vanedannende stof, pigerne bilder sig selv ind, at de skal bruge det for at være normale (Og husk: At være trendy er at gå imod strømmen!) ... dette skaber ofte et overforbrug af make-up; det bliver nærmest grotesk, når piger har så meget pudder på, at man ikke kan se hvilken farve deres ansigt egentlig har. Selvfølgelig er det svært for mit forslag at blive en trend, idet det direkte går ind og opfordrer til at skære ned på forbruget, som i disse år er mere og mere helligt (er jeg for venstreorienteret nu?), kan man gøre noget til en trend, som alle folk allerede har? Kan normalt nyvasket hår blive trendy i en tid, hvor man skal læsse en go' håndfuld DAX-WAX i håret for at leve op til tidens hotteste stil?

* - Forresten, hvis I vil have et prima eksempel, så tag "Det 5. Element", i den film skal de finde noget propert tøj til LeeLoo (heltinden), og blandt andet sådan en dims, der lægger automatisk øjenskygge på - det var først der, at jeg bemærkede hvor lidt det egentlig hjælper, for hun får et tykt lag "trendy" rødt stads på, men det gør hende på ingen måde kønnere.

De piger, som jeg har snakket med, siger at de synes det er sjovt at lægge make-up, det er en hobby - more or less - men jeg er nu skuffet over, at pigerne lader til at være så overfladiske, at sådanne ting udgør deres yndlingsbeskæftigelse. Er piger virkelig så forgabt i dem selv? Hvis I har set Se7en, så har I jo nok bemærket, at forfængelighed var en af de syv dødsynder - bemærkede hvorledes damen, som havde syndet, døde? Nasty...

Det kan være, at I bare synes, at jeg bare er ved at brokke min røv ud af bukserne, men jeg kan da høre, at jeg ikke er den eneste - har I hørt P.I.G.E med Målk de Koijn? Konklusionen lyder i mine ører som lidt af det samme: P-I-G-E, du er ikk' på TV når du vader staden rundt på dine lange dukkeben ikke én

gider at kigge din vej, skatter, så det' bye-bye med den fede make-up, som du har brugt siden dengang du leged' far, mor og baby...

Jeg har altid anset naturlighed for at være det mest tiltrækkende, hvis folk de prøver at opføre sig som wannabes (ha ha), så er det så meget sværere at tage dem seriøst. Derfor morede det mig meget, da Offsprings "Pretty Fly (for a white guy)" blev et hit - folk glemmer bare at se sig selv i sangen og griner af det håbløse tilfælde i videoen. Måske kan man også nævne Gert K og co. i den sammenhæng... Det kan selvfølgelig også tænkes, at det blot er disse menneskers natur, at efterligne deres idoler så meget som muligt - men det håber jeg ikke. Tanken skræmmer mig frygteligt.

Endelig vil jeg give en hyldest til festivalerne, for er der et sted, hvor man ikke kan holde masken ved lige, så er det på en festival. Mange af de piger, som jeg har snakket med, siger simpelthen ligeud, at de ikke tager på festival, fordi de ikke kan holde snavset og stanken ud. De kan li' musikken, de kan li' de folk, der er på festivalen, men de kan ikke sætte sig ud over ikke at være i stand til at holde deres maske ved lige i en uge. Frightening, methinks.

Så, det var det - jeg har sagt min mening, I kan bruge den eller lade være, men under alle omstændigheder vil jeg sætte pris på noget respons.

Med håbefulde hilsener
Andreas Lloyd
Randers

til eksamen eller noget tilsvarende, og derfor havde makeup på. Hun havde ikke tænkt nærmere over det, men blot påført farveladen og ment, at det nok var for det bedste.

De mænd vi forhørte om deres forhold til makeup stillede sig ligeledes op i to: Dem, der mente, at makeuppen i nogle tilfælde var det, der gjorde forskellen på "scor-bar" og "arvesynden selv." Og dem, som mente, at makeup måske egentlig ikke gjorde så meget, nu de tænkte over det, og at jeg måske havde fat i noget der. Men de havde ikke tænkt sig at slå nogen videre sværdslag for at fjerne sminken fra deres kæresters ansigter. Grundlæggende bestemmer pigerne jo selv.

På TV

Det blev sendt. Og jeg kunne se mig selv i fjernsynet med randrusiansk accent og mikrofon irettesætte vildfarne piger. Det var blevet klippet sjovt sammen i en blanding af kolliderende af sminkede piger, mit gnavne ansigt, optaget en bleg februar eftermiddag, der ytrede sig i provokerende vendinger (måske mere provokerende end jeg havde tilsigtet, men efter flere retakes bliver man sur på piger i det hele taget, da man egentlig ikke kan lade sin frustration gå ud over de

kritiske, men tålmodige TV-folk) og endelig de mærkelige diskussioner med piger, der lettere forvirret ser sig nødsaget til at forsvare sig på spørgsmål om, hvorfor de går op i deres udseende.

Det efterlod mig med en mærkelig smag i munden. Det var det, jeg havde villet: Luftte min forundring og afprøve, hvor nemt det var at komme i fjernsynet. Men jeg havde samtidigt fået bekræftet min forudelse om mit næsten fuldstændige fravær af skærmtække, og endnu værre: At det ikke var mine synspunkter, der kom til udtryk – derimod Ullas idé om, hvordan mine synspunkter bedst kunne præsenteres til de friske seere – komplet med pink filter på kamera 2 og underlægningsmusik under de såkaldte "flowbreakers" med informationsbobler (om makeup), som det ses på MTV.

Dommen over dommen

Ugen efter havde hele landets DR2-seende piger haft tid til at tage stilling til emnet, og sandelig om ikke det viste sig at være det emne, som det ungdommelige program havde fået størst respons på. Svar fra "Hvad bilder den nörd sig ind – at dømme vores udseende, så grim som han er!" til "Jeg har ikke tænkt over det før,

men jeg tror han har fat i noget..." var blevet sendt ind. Afslutningen på debatten var resultatet af en internetafstemning, der angav ca. 70% for makeup i alle dens afskygninger og 30% imod.

I en tid hvor folk gør de mest åndssvage ting for at komme i fjernsynet, må jeg sige, at jeg slap nådigt. Og derfor håber jeg at kunne spare andre antro-spirer på nogle af mine fejlagtelser. Antropologi – eller det, der ligner – er ikke blandt den slags ting, der gør sig godt i et 5 minutters indslag på et hipt ungdomsprogram. I det hele taget bør man altid overveje målgruppen for det indslag, man medvirker i, da den senere redigering, uden ens samtykke, altid vil lægge vægt på det, som ifølge deres my(s)tiske seersegmentundersøgelser passer bedst til målgruppen.

Dette efterlader mig med en interessant idé, som passende kan afslutte denne utidige smøre om min uheldige TV-debut: Mon ikke det var en idé for nogle antropologer derude at lave feltarbejde på en TV-station – eller, måske endnu bedre, at blive ansat på en - og derigennem prøve at hjælpe de stakkels TV-folk til en bedre forståelse af, hvad folk vil have...

Opbråb til det danske folk - fortsat fra s. 7 ...

Modsat Tyskland har Danmark ikke skulle forholde sig til en fortid, som ansvarlig for grove krænkelse af menneskerettigheder. Derfor reagerer vi ikke så voldsomt som vi burde, hverken på det nye udlændingeudspil eller på lukningen af det Danske Center for Menneskerettigheder som uafhængig instans. Udryddelse af politiske modstandere og intellektuelle (f.eks. eksperter, råd og nævn), og erobring af politisk magt ved at gøre en bestemt gruppe til synderbukke og begrænsning af deres rettigheder, karakteriserer regimer på vej mod diktatur. Da Hitler kom til magten foretog han gradvist ændringer af love, som mange tyskere opfattede som positive, men endte

med afskaffelse af demokratiet. Regeringens faretruende signaler er en sag for Det Danske Center for Menneskerettigheder. Derfor må det for regeringen være belejligt, at det nedlægges som en uafhængig institution.

DEN DER TIER SAMMENTYGGER! Tiden er derfor inde til at råbe STOP til regeringen.

Vil du passivt acceptere regeringens begrænsninger af vores muligheder for at kritisere den? Eller vil du reagere på signaler om overtrædelser af menneskerettigheder? Den anti-nazistiske tyske præst Martin Niemöller, reagerede først da det gjaldt hans eget skind. Efter krigen formulerede han

sine oplevelser i følgende vers:

"Først hentede de kommunisterne. Jeg sagde intet, for jeg var ikke kommunist.

Så hentede de arbejderne og fagforeningsfolkene. Jeg sagde intet, for jeg var ikke fagforeningsmedlem. Så hentede de katolikkerne og jøderne.

Jeg sagde intet, for jeg var protestant. Til sidst hentede de mig.

Og da var der ikke nogen tilbage til at sige noget".

Dén der tier samtykker. Hvor længe tør du fortsætte?